

Oświadczenie złożone przez senatora Macieja Klimę na 60. posiedzeniu Senatu w dniu 7 sierpnia 2014 r.

Oświadczenie skierowane do prezesa Rady Ministrów Donalda Tuska

Szanowny Panie Premierze!

W bieżącym roku nasz kraj obchodzi dwudziestopięciolecie zmian ustrojowych połączonych z odzyskaniem suwerenności, piętnastolecie członkostwa w NATO i dziesięciolecie członkostwa w Unii Europejskiej. Zapewnienie niepodległości i integralności terytorialnej jest priorytetem każdego rządu Rzeczypospolitej Polskiej i całego społeczeństwa. Od kilku miesięcy na obszarze Ukrainy toczą się walki, z udziałem sił zbrojnych Republiki Ukrainy, z separatystami, wspieranymi z zewnątrz. Konflikt ma tendencję do nasilania się. Agresja Federacji Rosyjskiej na Ukrainie grozi destabilizacją na kontynencie europejskim. W artykule „Armia na niewielką wojnę” przytoczono wypowiedź pana generała Stanisława Kozieja, szefa Biura Bezpieczeństwa Narodowego, który twierdzi, że w razie konfliktu zbrojnego Polska, chociaż należy do NATO, musiałaby radzić sobie sama.

Chcę zaprezentować również cytaty pochodzący z raportu komisji obrony naszego odpowiednika, Izby Gmin: „Sojusz Północnoatlantycki nie jest przygotowany na nowe zagrożenia ze strony Rosji i jej ewentualny atak na państwa członkowskie”. Jest to informacja sprzed kilku dni.

Te informacje skłaniają nas do głębokiej refleksji i troski, czy wszystkie działania podejmowane przez rząd Rzeczypospolitej Polskiej, pana prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Biuro Bezpieczeństwa Narodowego, Sejm i Senat były właściwe z punktu widzenia podniesienia bezpieczeństwa państwa polskiego, a zwłaszcza podniesienia zdolności obronnych Rzeczypospolitej Polskiej. Skutecznego systemu bezpieczeństwa, skutecznej oraz nowoczesnej armii nie buduje się w sytuacji zagrożenia. W związku z przywołaną kwestią zwracam się do Pana Premiera z prośbą o przedstawienie opinii i udzielenie odpowiedzi na następujące pytania.

Pytanie pierwsze. Czy zapoczątkowany w 2013 r. proces reformy systemu kierowania i dowodzenia siłami zbrojnymi Rzeczypospolitej Polskiej został zakończony i obejmuje także okres wojny? Jeśli nie, to na kiedy zaplanowane jest ewentualne jego zakończenie? Dlaczego proces reformy systemu kierowania i dowodzenia siłami zbrojnymi trwa tak długo w sytuacji zagrożenia konfliktem zewnętrznym – patrz: Ukraina – i czy proces ten jest właściwy? Czy w obecnym ustawodawstwie określono jednoznacznie rolę naczelnego dowódcy sił zbrojnych oraz zasadę dowodzenia całymi siłami zbrojnymi w czasie wojny? Czy na wszystkich etapach dowodzenia zachowano zasadę jednoosobowego dowodzenia? Czy w latach 2013–2014 przeprowadzono ćwiczenia, analizy lub sprawdziany funkcjonowania Dowództwa Generalnego Rodzajów Sił Zbrojnych, Dowództwa Operacyjnego Rodzajów Sił Zbrojnych oraz sztabu generalnego?

Pytanie drugie. W dniu 1 lipca bieżącego roku pan prezydent Rzeczypospolitej Polskiej wyjaśniał: „Trzeba uzbroić państwo polskie w skuteczny system nie tylko dowodzenia siłami zbrojnymi, ale również skuteczny system kierowania państwem polskim w wypadku zagrożenia i kryzysu wojennego”. Jakie zmiany w zakresie ustawodawstwa należy wprowadzić, by zrealizować założenia pana prezydenta?

Pytanie trzecie. Jakie działania dyplomatyczne podjął rząd Rzeczypospolitej Polskiej w celu wprowadzenia planów ewentualnościowych NATO na rzecz obrony polskiego terytorium?

Pytanie czwarte. Jakie jest zaangażowanie osobowe, sprzętowe sił zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, jakie są koszty, jeśli chodzi o misje poza granicami kraju w latach 2013–2014?

Pytanie piąte. Jakie działania podjęto w latach 2008–2014 w celu dyslokacji jednostek Wojska Polskiego z obszaru zachodniego na kierunek północno-wschodni? Jakie inwestycje w infrastrukturę wojskową, magazyny, instalacje wojskowe wykonano w tym okresie również ze środków NATO?

Pytanie szóste. Czy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w 2014 r. stacjonuje bateria Patriot PAC-3? Czy w ocenie MON nie należy zwiększyć zaangażowania sił przeciwlotniczych NATO na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w sytuacji zagrożenia konfliktem na Ukrainie i incydentami naruszenia przestrzeni powietrznej NATO?

Pytanie siódme. Czy rząd Rzeczypospolitej Polskiej zwrócił się do rządu USA w latach 2010–2014 o zwiększenie pomocy wojskowej dla sił zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej? Jaka pomoc finansową, sprzętową otrzymała Rzeczpospolita Polska w latach 2008–2013 od amerykańskiego sojusznika, ewentualnie in-

nych krajów NATO?

Pytanie ósme. Czy utrzymanie w stanie posiadania sił zbrojnych sprzętu wojskowego, na przykład samolotów bojowych i innych, w liczbie kilkakrotnie niższej niż obowiązujące limity określone w Traktacie o konwencjonalnych siłach zbrojnych w Europie, CFE, jest właściwe? Czy w związku z tym nie należy zwiększyć stanu posiadania sprzętu wojskowego zgodnie z limitami ustalonymi w wymienionym traktacie?

Pytanie dziewiąte. Czy rząd Rzeczypospolitej Polskiej rozważa pozyskanie sprzętu wojskowego z rezerw państw NATO, ewentualnie w formie zakupu, leasingu?

Pytanie dziesiąte. Na jakim etapie są prace nad nową Strategią Bezpieczeństwa Narodowego i projektem Polityczno-Strategicznej Dyrektywy Obronnej, dokumentami zapowiedzianymi przez pana prezydenta podczas Strategicznego Przeglądu Bezpieczeństwa Obronnego w 2014 r.?

Pytanie jedenaste. Najlepszy sprzęt bez dobrze wyszkolonych żołnierzy rezerwy ma ograniczoną wartość. Jakie działania podejmuje Ministerstwo Obrony Narodowej, by poprawić stan rezerw i struktury osobowej sił zbrojnych? Narodowe siły rezerwy obecnie nie gwarantują rozwiązania tego problemu.

Pytanie dwunaste. Czy dokonano analizy wyszkolenia sił zbrojnych po wykonanej profesjonalizacji w porównaniu z wyszkoleniem, jakie reprezentowali żołnierze z poboru po dwóch latach służby?

Pytanie trzynaste. Czy rząd Rzeczypospolitej Polskiej rozważa czasowe wprowadzenie poboru lub zaciągu ochotniczego w związku z zaostrzeniem sytuacji geopolitycznej w Europie?

Pytanie czternaste. Jakie środki finansowe w latach 2010–2013 przeznaczył MON na usługi ochronne jednostek wojskowych oraz infrastruktury obronnej? Czy dokonano analizy oceny ochrony obiektów wojskowej infrastruktury krytycznej w Rzeczypospolitej Polskiej? Jakie są ewentualne wnioski?

Pytanie piętnaste. Jaki jest aktualny stan gotowości, przygotowań Grupy Wyszehradzkiej, grupy weimarskiej, brygady litewsko-ukraińsko-polskiej? Jakie koszty ponosi strona polska w związku z udziałem w wymienionych grupach bojowych?

Pytanie szesnaste. Jaka jest ocena rządu Rzeczypospolitej Polskiej traktatu wojskowo-militarnego zawartego w dniu 2 listopada 2010 r. między Republiką Francji a Wielką Brytanią, członkami NATO? Czy podobne umowy wzmacniają, czy osłabiają sojusz NATO? Czy wzmacniają bezpieczeństwo państw zawierających takie traktaty? Czy są początkiem NATO bis?

Pytanie siedemnaste. Ministerstwo Obrony Narodowej od 2008 r. do 2012 r. oficjalnie nie wykorzystало ponad 6 miliardów 800 milionów zł. Nieoficjalnie mówi się o 8 miliardach. Problemem polskich sił zbrojnych nie jest więc brak pieniędzy, lecz nieumiejętne wykorzystanie tych, które wojsko już posiada. Jakie działania w tym zakresie ma zamiar podjąć rząd Rzeczypospolitej Polskiej?

Pytanie osiemnaste. Czy rząd Rzeczypospolitej Polskiej, MON rozważają zmiany priorytetów w ramach Programu Rozwoju Sił Zbrojnych RP w latach 2013–2022 w związku z zagrożeniem u granic Rzeczypospolitej Polskiej? Jakie są plany, jakie są ewentualne zmiany i kiedy zostaną one wprowadzone?

Pytanie dziewiętnaste. Czy rząd Rzeczypospolitej Polskiej rozważa wprowadzenie dla instytucji rządowych, ewentualnie innych, łączności satelitarnej GovSatCom, która funkcjonuje w wielu krajach Unii Europejskiej?

Pytanie dwudzieste. Czy redukcja budżetu MON w 2013 r. o prawie 3 miliardy zł, w zakresie CPR o 2 miliardy 300 milionów, na modernizację techniczną sił zbrojnych o 1 miliard 900 milionów spowoduje opóźnienia w realizacji założeń programu rozwoju sił zbrojnych na lata 2013–2020? Jakie działania planuje wprowadzić rząd Rzeczypospolitej Polskiej, aby zapobiec podobnym sytuacjom? To są dane z NIK.

Pytanie dwudzieste pierwsze. Czy dla bezpieczeństwa wewnętrznego Rzeczypospolitej Polskiej rozważa się czasowe zawieszenie ruchu przygranicznego z Federacją Rosyjską?

Pytanie dwudzieste drugie. Czy budowa infrastruktury związanej z powstawaniem tarczy antyrakietowej przebiega zgodnie z harmonogramem, czy są ewentualnie jakieś opóźnienia?

Pytanie dwudzieste trzecie. Jakie jest zaangażowanie polskich instytucji naukowych, badawczych i firm związanych z przemysłem zbrojeniowym w programy badawcze zbrojeniowe państw NATO? Jaki jest zakres współpracy w latach 2010–2014? Jaki jest współudział instytucji naukowych, badawczych związanych z przemysłem zbrojeniowym w tych przedsięwzięciach? I kto w rządzie polskim koordynuje tę współpracę?

Zwracam się do Pana Premiera z uprzejmą prośbą o odpowiedzi na przedstawione pytania.

Maciej Klima